

GEMEENTE IN BEELD DE FRYSKE MARREN

Basisfeiten over gemeente De Fryske
Marren op een rij

Publicatie februari 2021

Inhoud

DEMOGRAFIE

ECONOMIE & INKOMEN

WONEN

ZORG, JEUGD & ONDERWIJS

VEILIGHEID

POLITIEK

ENERGIE & DUURZAAMHEID

Historische bevolkingsontwikkeling De Fryske Marren

Inwoners (2020)

 51.564

Ontwikkeling (2000-2020)

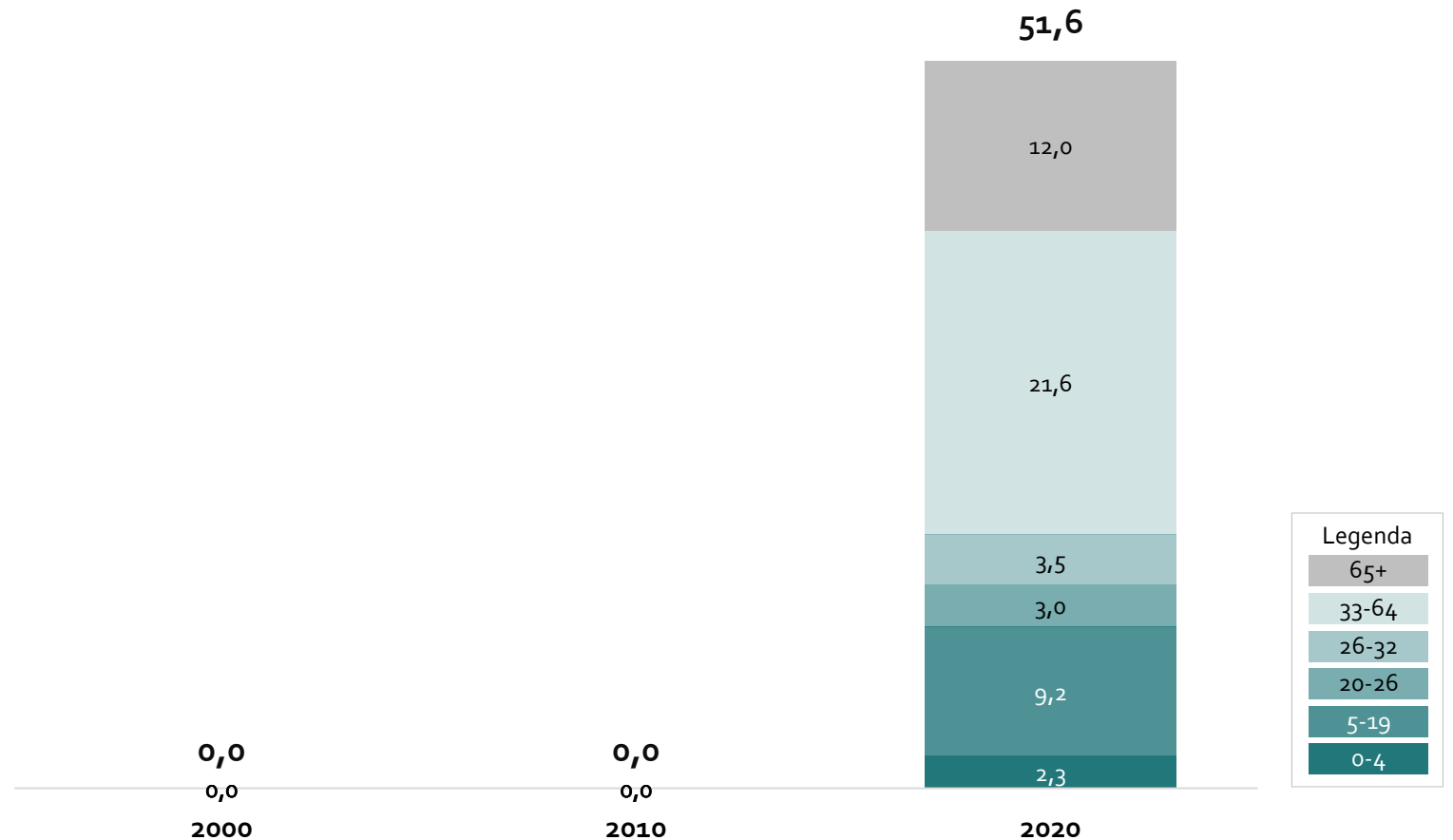
 +51.564

Dit is een groei van 25%
Landelijk was er 10% groei

Drijvers ontwikkeling
(2000-2019)

- Geboorteoverschot: -6 per jaar
- Binnenlandse verhuizingen: +7 per jaar
- Internationale verhuizingen: +14 per jaar

Aantal inwoners (x 1.000) per leeftijdsgroep, 2000-2020

Prognose bevolkingsontwikkeling De Fryske Marren

Historische groei per jaar (2000-2020)

 +2.580
0

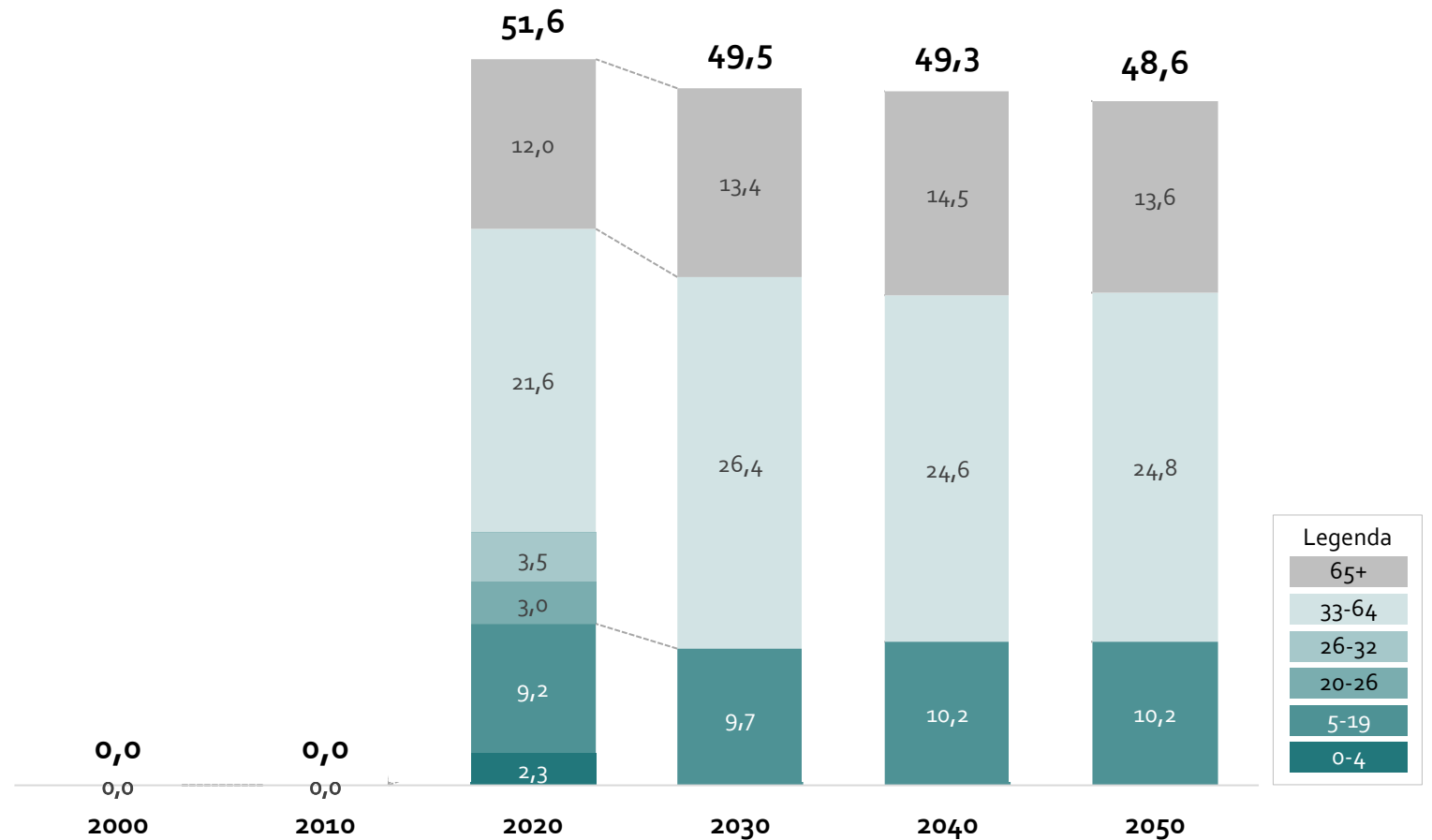
Verwachte groei per jaar (2020-2050)

 -100
-0,2%

Groei per jaar 2020-2050 naar leeftijdsgroep

Ontwikkeling 0-19: -42 per jaar
 Ontwikkeling 20-64: -109 per jaar
 Ontwikkeling 65+: +52 per jaar

Aantal inwoners (x 1.000) per leeftijdsgroep, 2000-2050

Groene en grijze druk in De Fryske Marren

Gemiddelde leeftijd (2020)

 44 jaar

Landelijk is dit 42 jaar

Percentage inwoners van 65+
1 jan 2020

 22%

Landelijk is dit 19%

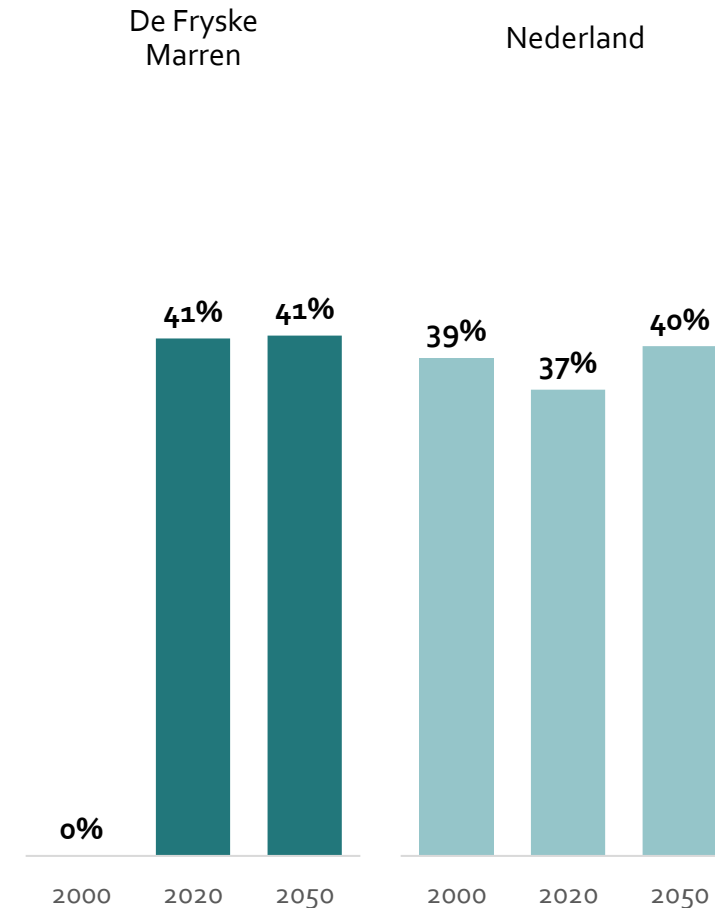
Percentage inwoners van 0-19 jaar
1 jan 2020

 23%

Landelijk is dit 22%

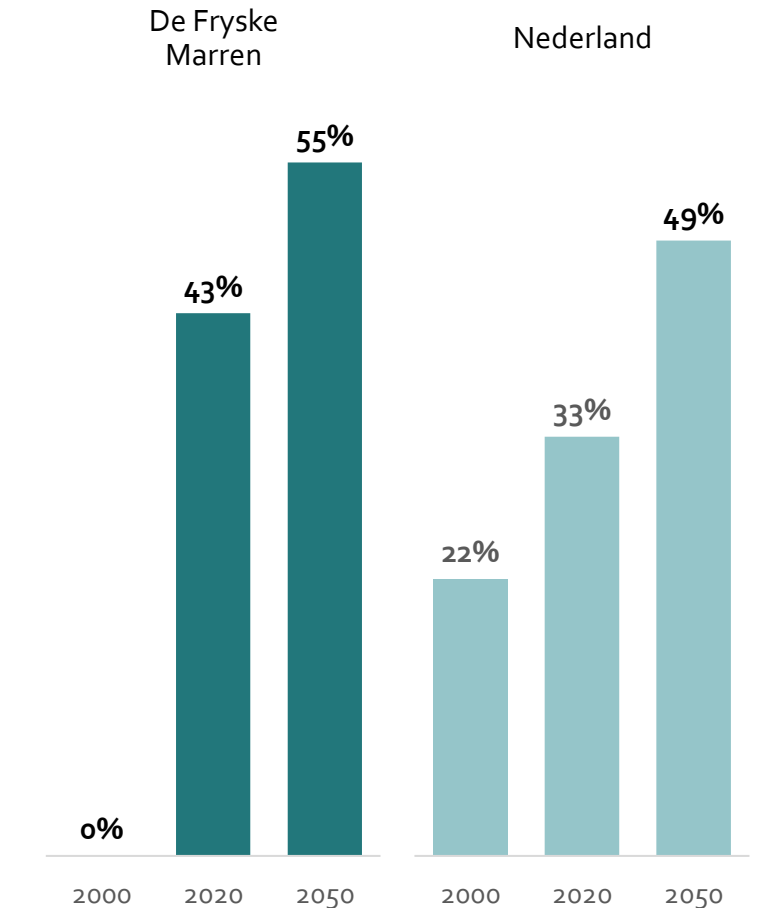
Ontwikkeling groene druk, 2000-2050

Groene druk is het percentage inwoners van 0-19 jaar t.o.v. inwoners van 20-65 jaar

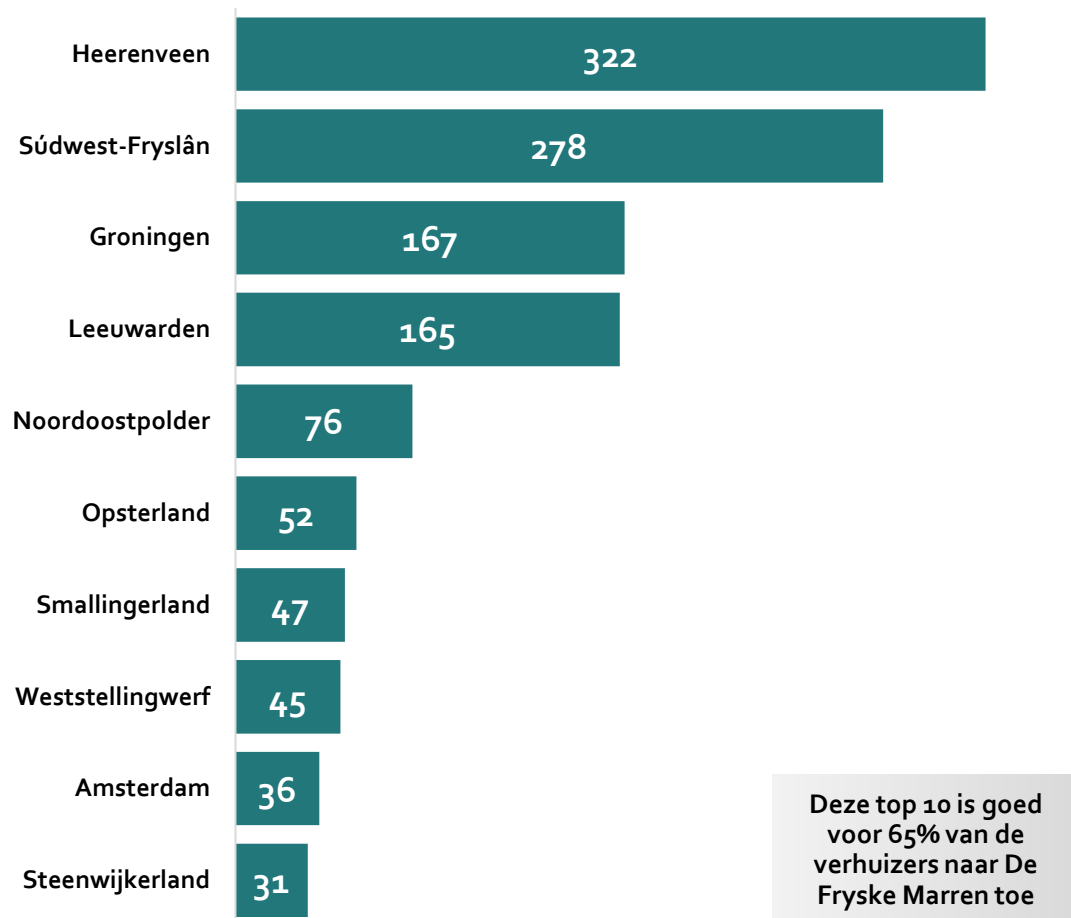
Ontwikkeling grijze druk, 2000-2050

Grijze druk is het percentage inwoners van 65+ t.o.v. inwoners van 20-65 jaar

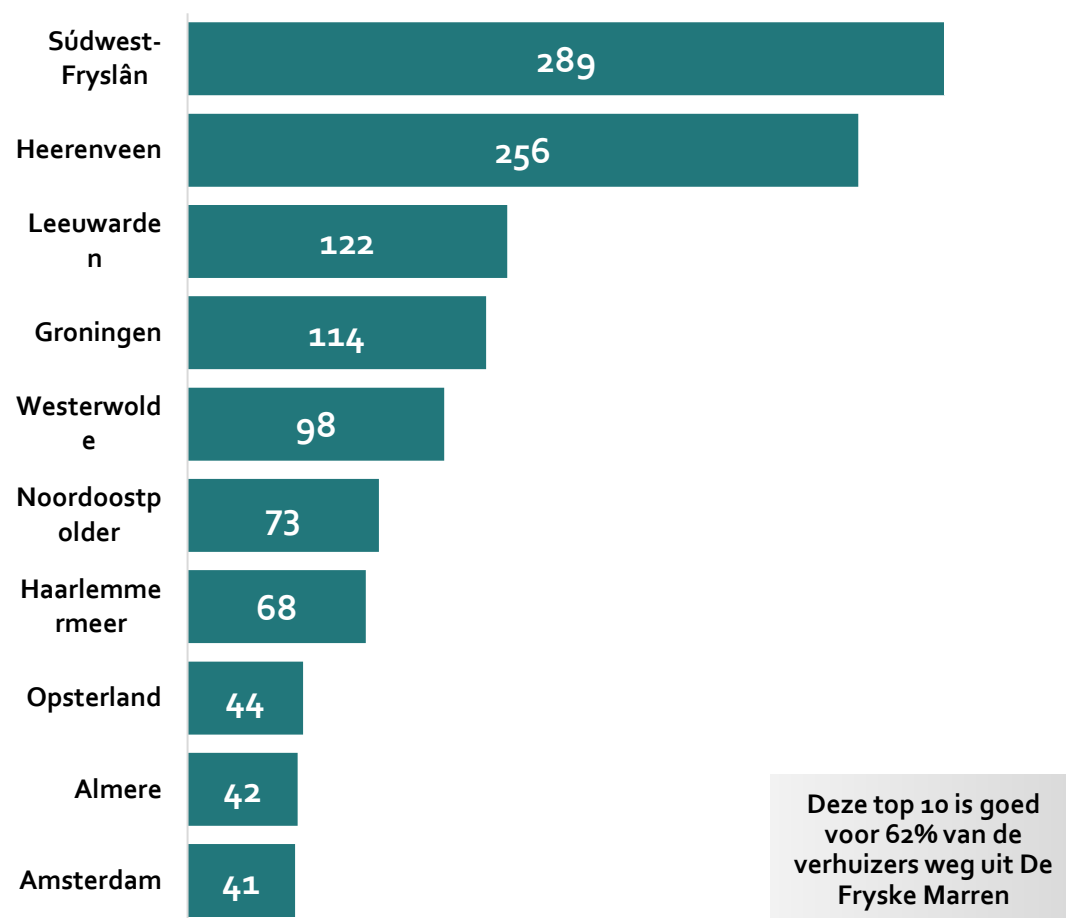
Verhuizingen van en naar De Fryske Marren

Top 10 gemeente van herkomst, 2019

Deze top 10 is goed voor 65% van de verhuizers naar De Fryske Marren toe

Top 10 gemeente van bestemming, 2019

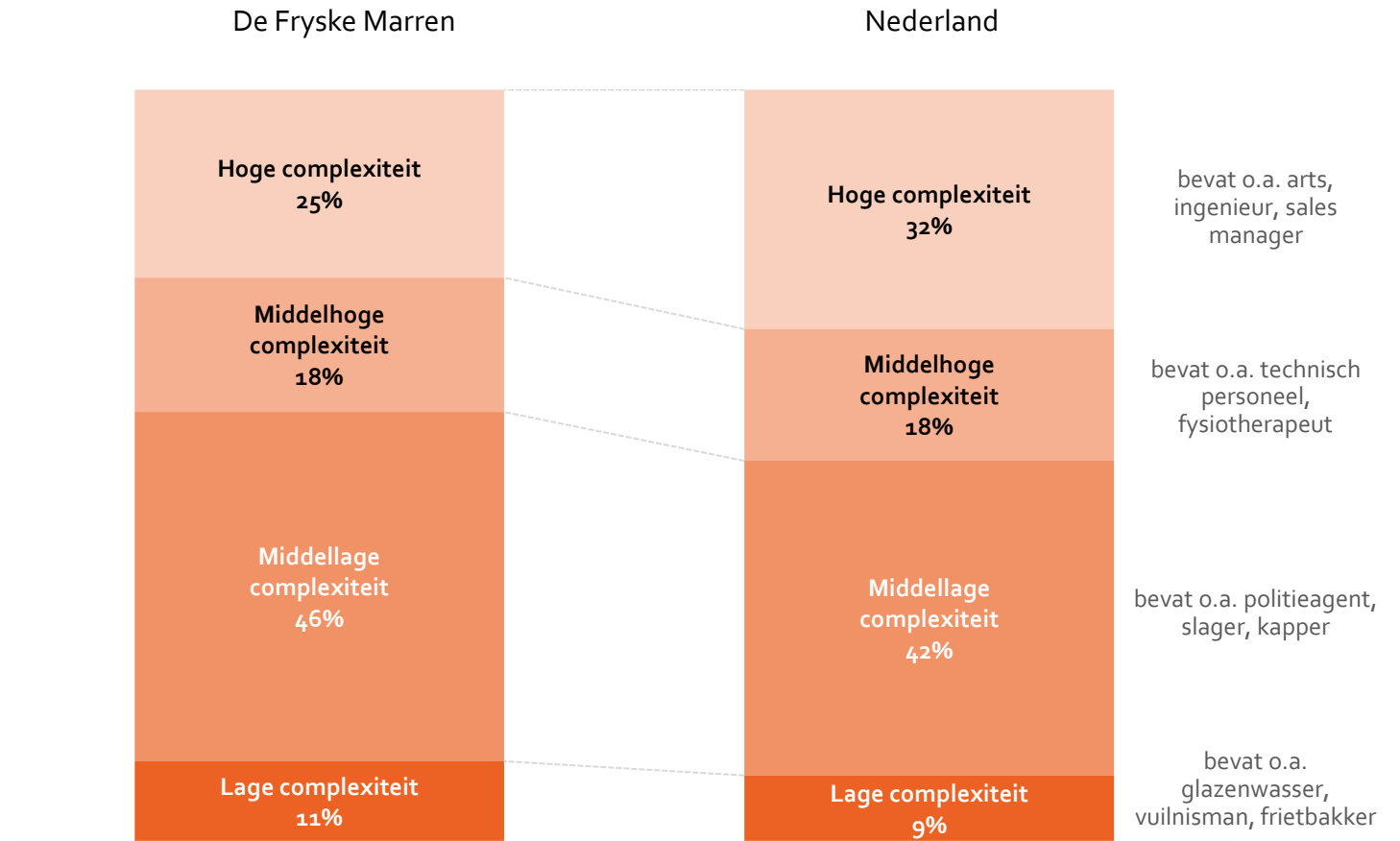

Deze top 10 is goed voor 62% van de verhuizers weg uit De Fryske Marren

Samenstelling beroepsbevolking De Fryske Marren

Beroepsniveau van inwoners, % van totale beroepsbevolking, 2019

Belangrijkste economische sectoren De Fryske Marren

Grootste sector
**Gezondheids- en
welzijnszorg**
3.400 banen

Sterkst groeiende sector in absoluut
aantal banen in 2015-2020

**Gezondheids- en
welzijnszorg**
+1.900 banen

Sterkst oververtegenwoordigde sector
t.o.v. Nederlands gemiddelde

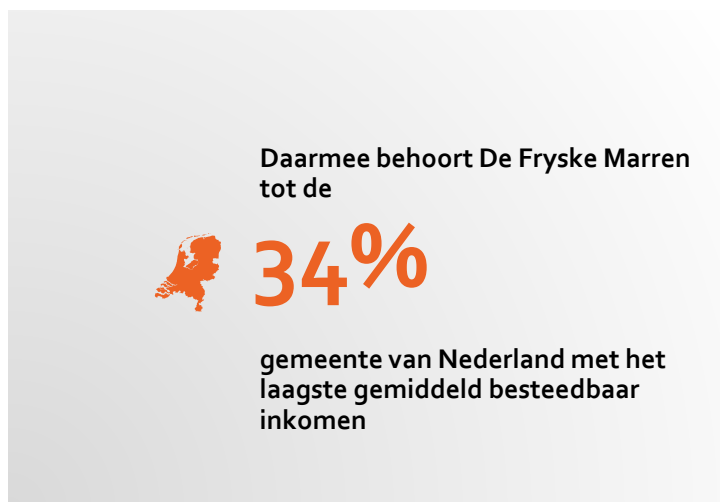
Industrie
+93%

Aantal banen per sector^[1](x1000); Dec 2019

	Aantal banen	Ontwikkeling t.o.v. 2014	Vergelijking NL
Gezondheids- en welzijnszorg	3,4	-	+19%
Handel	3,3	-	+15%
Industrie	3	-	+93%
Verhuur en overige zakelijke diensten	1,3	-41%	
Horeca	1,1	-	+26%
Specialistische zakelijke diensten	1	-7%	
Openbaar bestuur en overheidsdiensten	0,8	-25%	
Bouwnijverheid	0,7	-	+5%
Vervoer en opslag	0,6	-24%	
Onderwijs	0,6	-45%	
Landbouw, bosbouw en visserij	0,3	-	+45%
Financiële dienstverlening	0,3	-44%	
Cultuur, sport en recreatie	0,3	-	+5%
Overige dienstverlening	0,2	-27%	
Waterbedrijven en afvalbeheer	0,1	-	+40%
Informatie en communicatie	0,1	-83%	
Verhuur en handel van onroerend goed	0,1	-28%	
Delfstoffenwinning	-	-	-
Energievoorziening	-	-	-

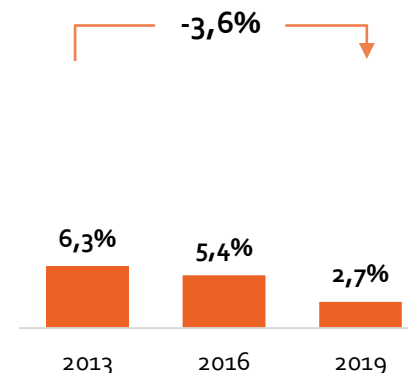
Bron van inkomen van inwoners De Fryske Marren

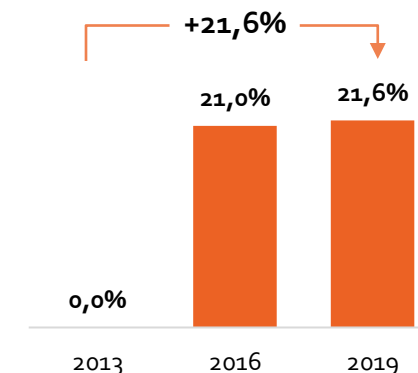
Werkzame bevolking als percentage van 15 tot 75 jarigen

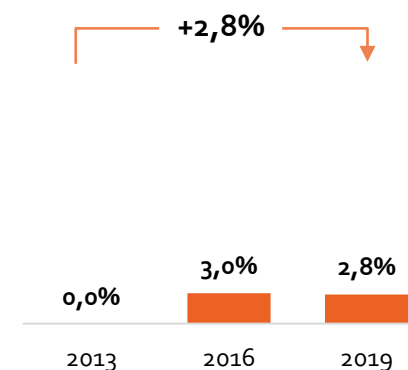
Werkloosheidspercentage²
% beroepsbevolking

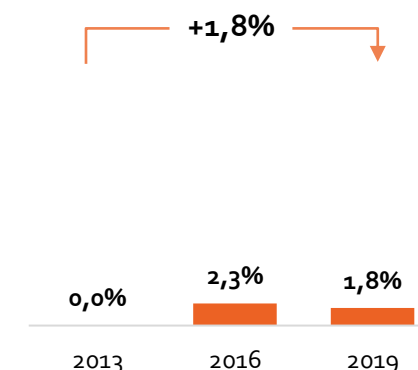
AOW
% bevolking

Arbeidsongeschikt³
% bevolking

Bijstandsgelateerd⁴
% bevolking

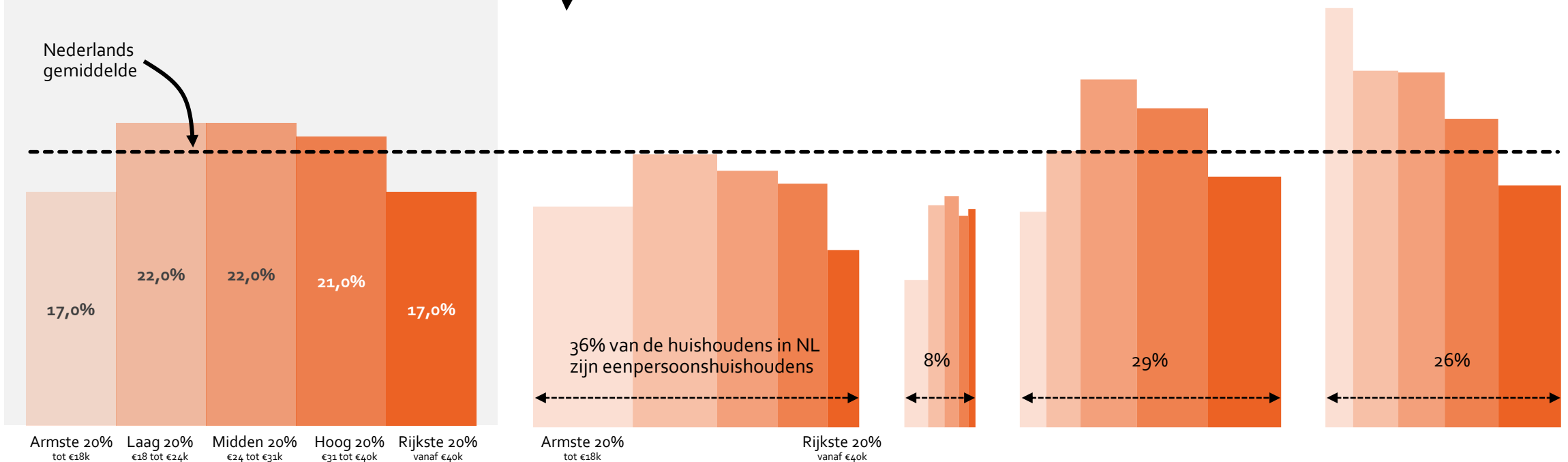
1. Het besteedbaar inkomen bestaat uit het bruto-inkomen verminderd met betaalde premies en belastingen 2. Werkloze beroepsbevolking als aandeel van de totale beroepsbevolking. 3. Het totaal aantal personen dat een arbeidsongeschiktheidsuitkering (WAO, WIA, WAZ, Wajong, Wet Wajong) ontvangt. 4. Het aantal personen tot de AOW-gerechtigde leeftijd dat een uitkering ontvangt in het kader van de Participatie wet, IOAW, IOAZ, WWIK of Bbz.
Bron: CBS Regionale Kerncijfers; CBS inkomensverdeling; it's public analyse.

Inkomensverdeling De Fryske Marren per type huishouden

Verdeling¹ huishoudens² naar inkomen vergeleken met Nederland, 2019

In De Fryske Marren vallen 17,0% van de huishoudens in de hoogste inkomensgroep (rijkste 20% van Nederland). Er zijn dus relatief weinig rijken in De Fryske Marren. De oranje balk komt dus onder de zwarte lijn uit

Nederlands gemiddelde

Eenpersoonshuishouden

Eenoudergezin

Paar, met kind(eren)

Paar, zonder kind

In De Fryske Marren zijn de arme eenpersoonshuishoudens ondervertegenwoordigd. De oranje balk komt dus onder de zwarte lijn uit

Wonen in De Fryske Marren

Aantal woningen
(1 jan. 2020)

23.347

Gemiddeld aantal nieuwbouw
woningen per jaar in 2015-2020

83

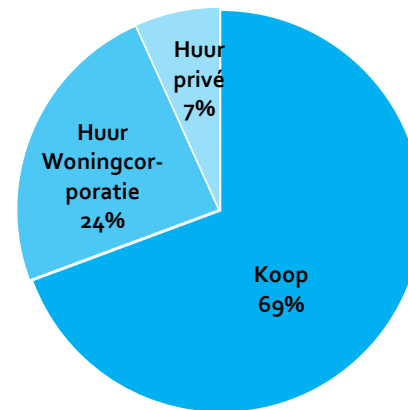
Gemiddelde vraagprijs per vierkante
meter (2020, euro / m²)

2.660

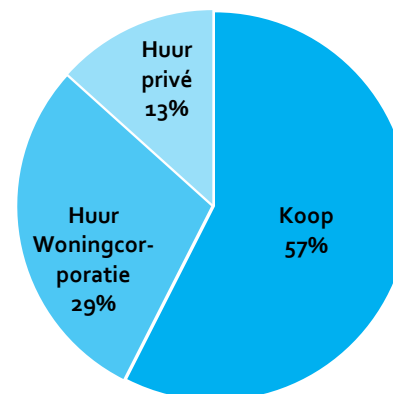
Nederlands gemiddelde is
2.863 euro / m²

Woningen naar woningtype, 2020

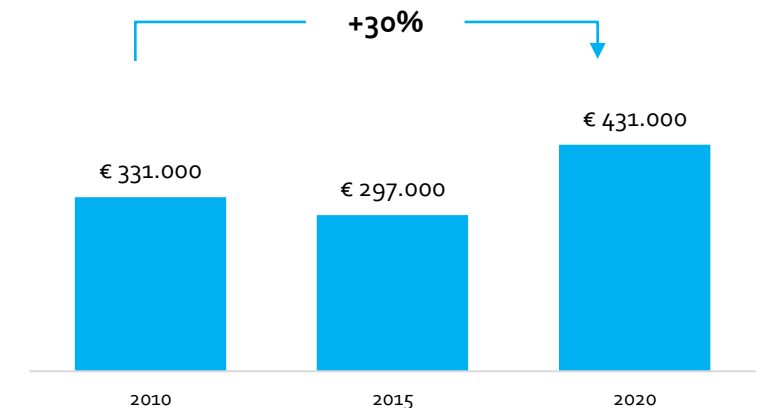
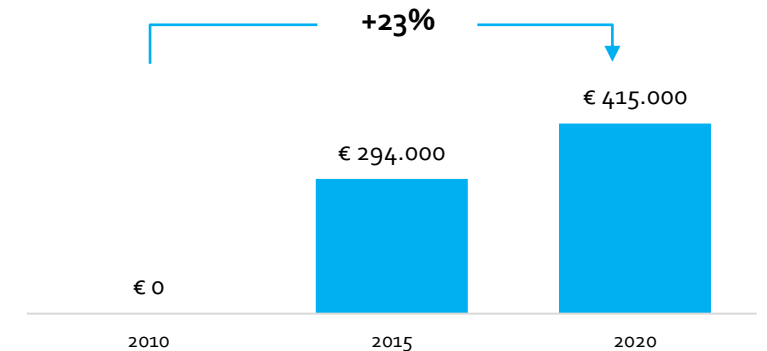
De Fryske Marren

Nederland

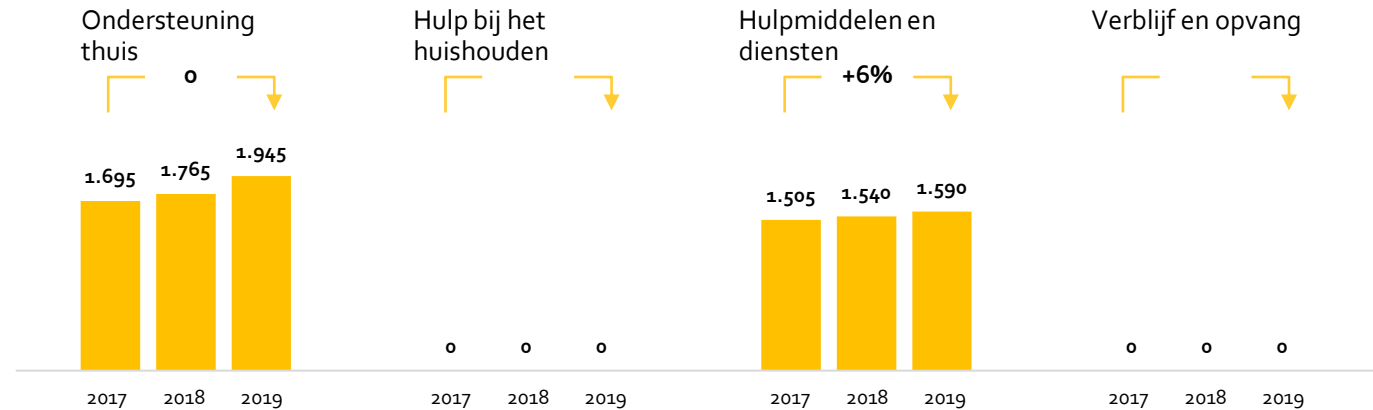
Ontwikkeling vraagprijzen koopwoningen

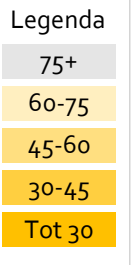
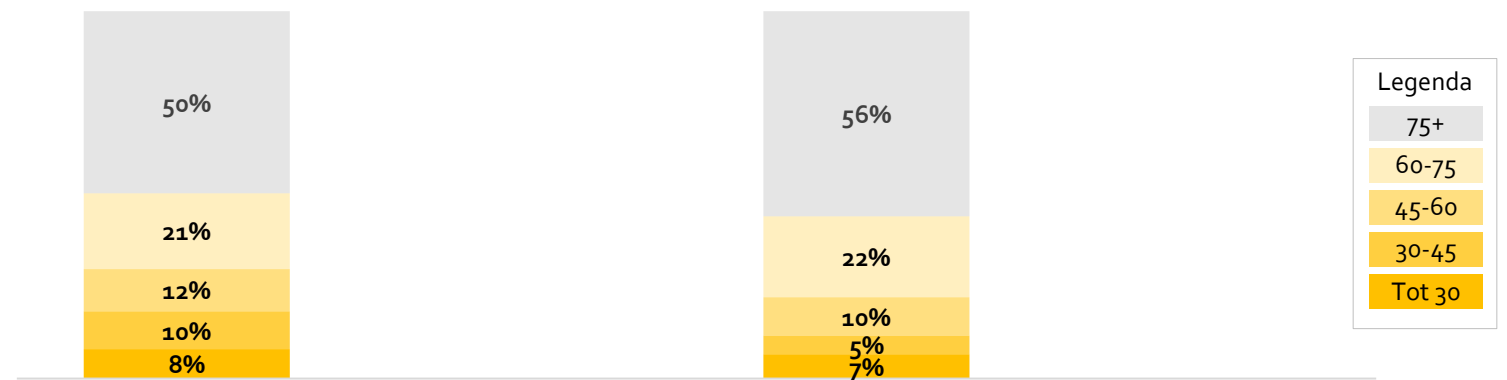
Wmo-voorzieningen in De Fryske Marren

Aantallen inwoners met Wmo voorziening naar type

Verdeling naar leeftijdsgroep in 2019

Jeugdzorg in De Fryske Marren

Aantal jeugdigen in jeugdzorg als % van totaal jeugdigen tot 23 jaar

8,2%

Nederlands gemiddelde 10,0%

Percentage minderjarige kinderen in bijstandsgezin

4,0%

Nederlands gemiddelde 6,1%

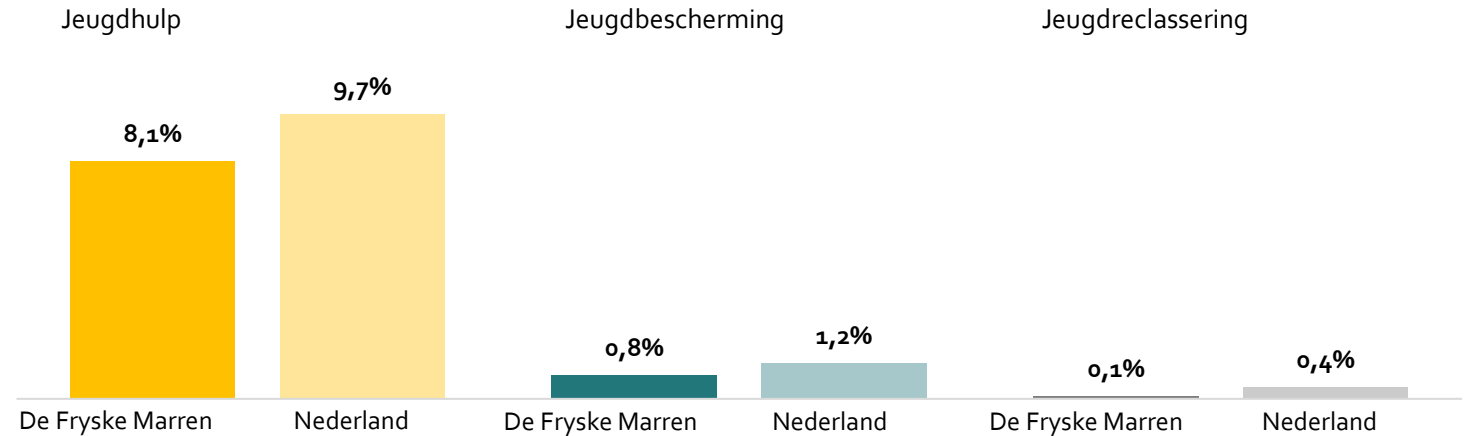

Percentage minderjarige kinderen in eenoudergezin

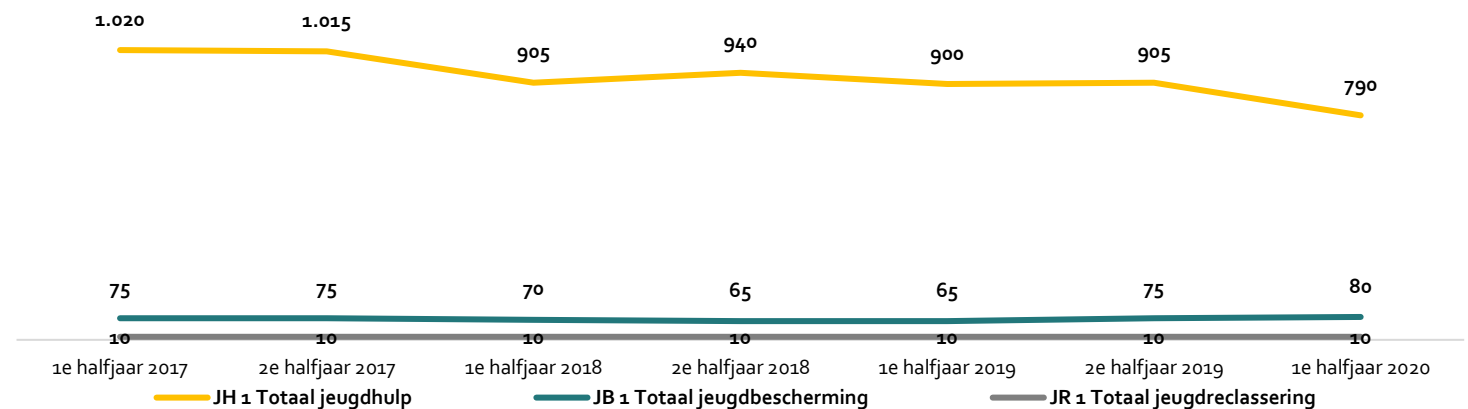
11,1%

Nederlands gemiddelde is 16,0%

Percentage jeugdigen naar type jeugdzorg¹, 2019

Ontwikkeling van aantal jeugdigen naar type jeugdzorg, H1 2017 tot H1 2020

¹ De percentages zijn uitgerekend voor jeugdhulp tov leeftijd 0 tot 23, voor jeugdbescherming van 0 tot 18 en voor jeugdreclassering van 12 tot 23. Hierdoor en vanwege dubbeltelling tellen deze percentages niet op tot het totaal linksboven.
Bron: CBS kerncijfers Jeugd; CBS bijstandsgezin; CBS eenoudergezin; it's public analyse

Onderwijs in De Fryske Marren

Aantal leerlingen op basisscholen
(naar schoolgemeente, 2019)

4.248

Dat zijn er 4.248 meer dan in 2009

Aantal leerlingen op het voortgezet
onderwijs (naar woongemeente,
2019)

3.144

Dat zijn er 3.144 meer dan in 2009

Aantal kinderen op speciaal
basisonderwijs

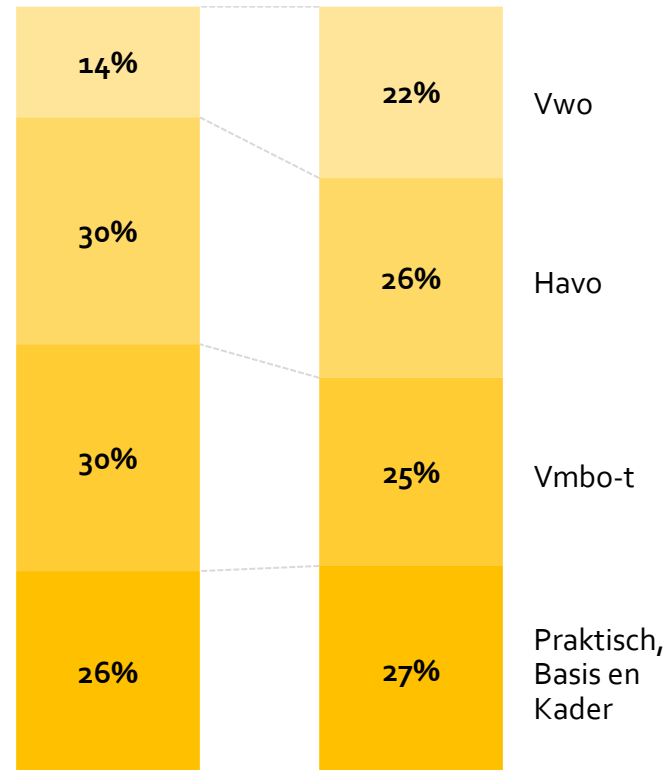

Dat zijn er 0 minder dan in 2009

Schooladvies¹ schooljaar '19-'20

De Fryske Marren

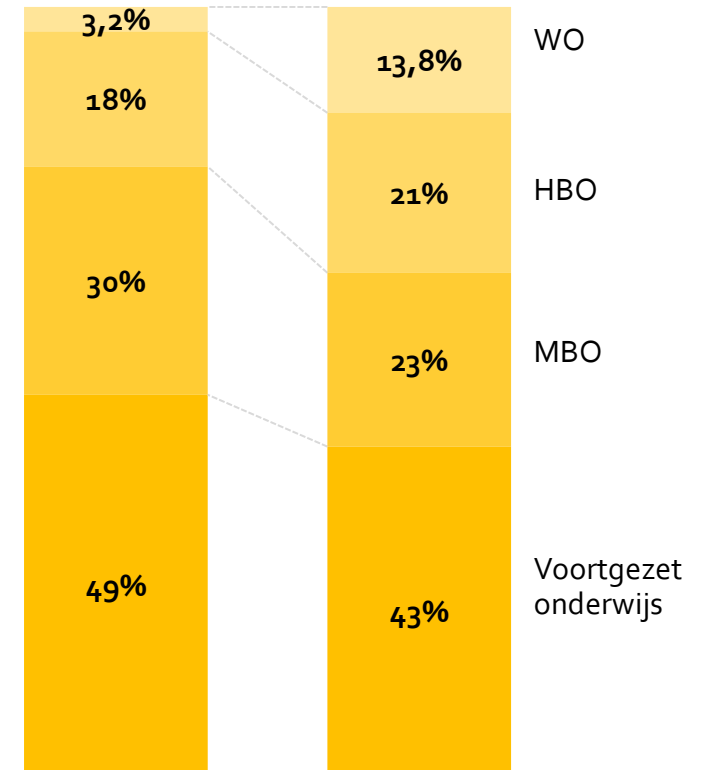
Nederland

Onderwijsvolgende inwoners naar type opleiding, 2019

De Fryske Marren

Nederland

Aantallen en type misdrijven in De Fryske Marren

Totaal aantal misdrijven per 1.000 inwoners, 2019

26,4

Nederlands gemiddelde: 47,3

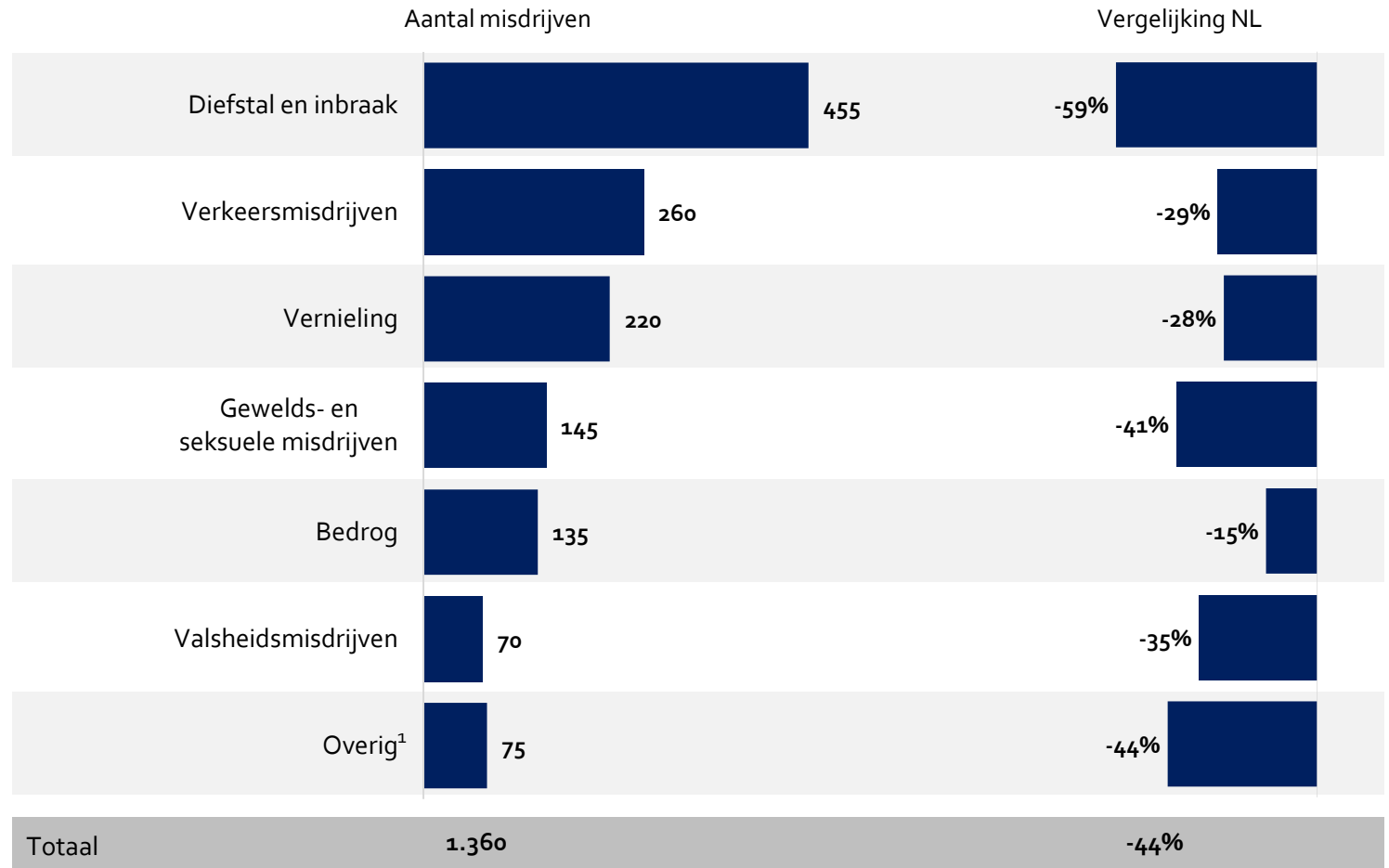
Type misdrijf dat in De Fryske Marren het minst ondervertegenwoordigd is

Bedrog

Type misdrijf dat in De Fryske Marren het meest ondervertegenwoordigd is

Overig

Aantal misdrijven per type, 2019

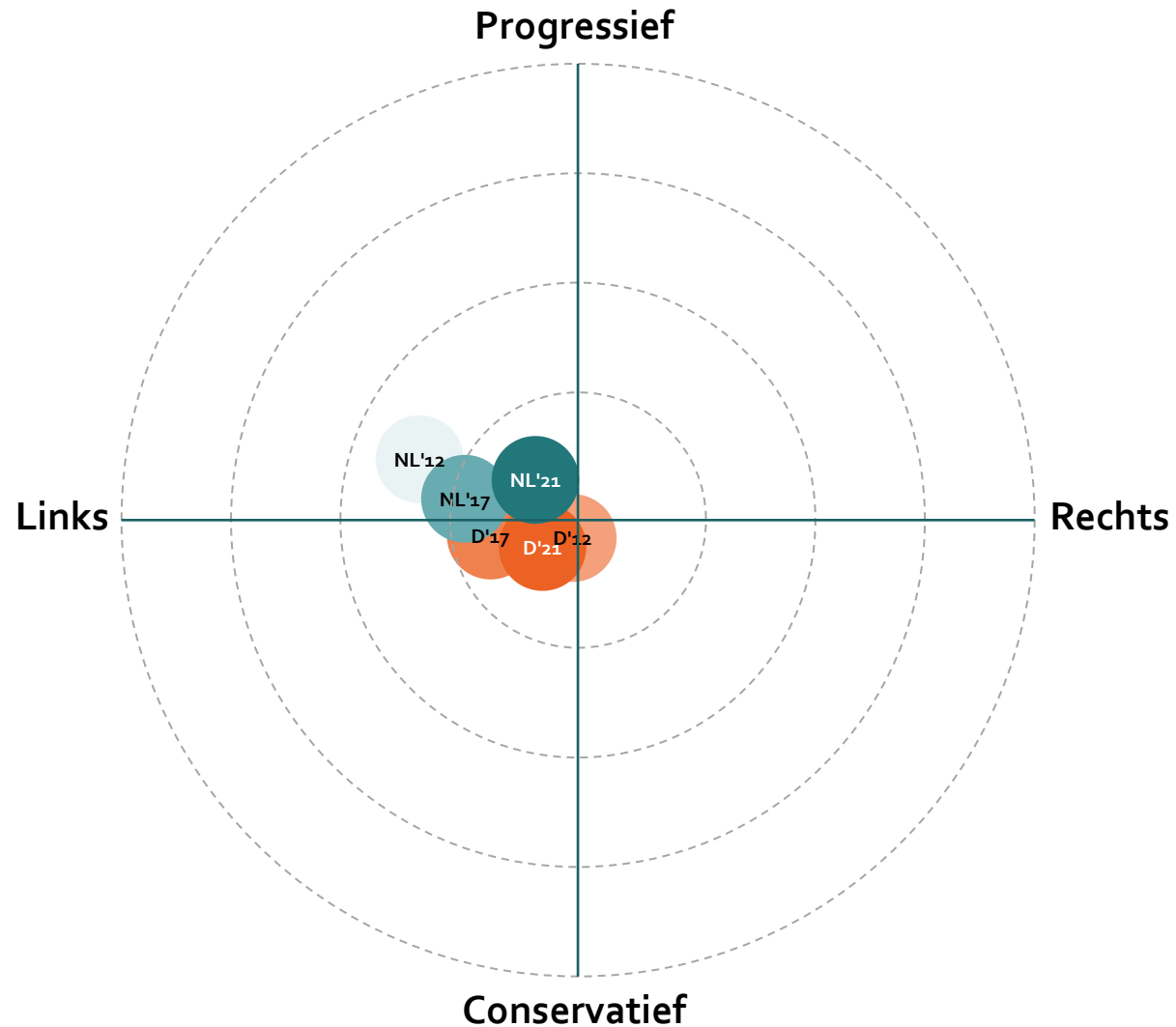
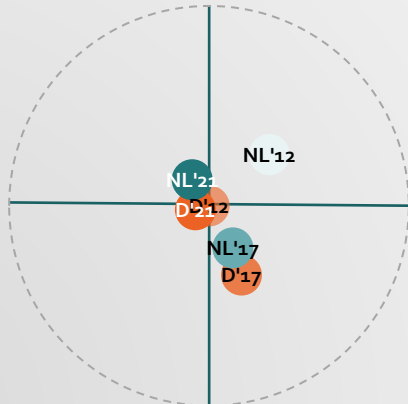
¹ Overig bevat o.a. Drugsmisdrijven(30), Harddrugs(15) en Softdrugs(15).
Bron: CBS Criminaliteit; it's public analyse

Ontwikkeling stemgedrag in De Fryske Marren

Methodologie

Vaak worden partijen ingedeeld op de assen links/rechts en conservatief/progressief. Per gemeente gebruiken we het stemgedrag, gecombineerd met posities van alle partijen, om te bepalen waar de gemeente al geheel staat.

Let op: Verandering ontstaat door zowel veranderend kiesgedrag als herpositionering van partijen op de assen. In de grafiek hieronder vind je dit dubbele effect. In de grafiek rechts zie je wat alleen het effect van het kiesgedrag is door de positie van de partijen vast te zetten op die van 2021.

Legenda	
De Fryske Marren	2012
De Fryske Marren	2017
De Fryske Marren	2021
Nederland	2012
Nederland	2017
Nederland	2021

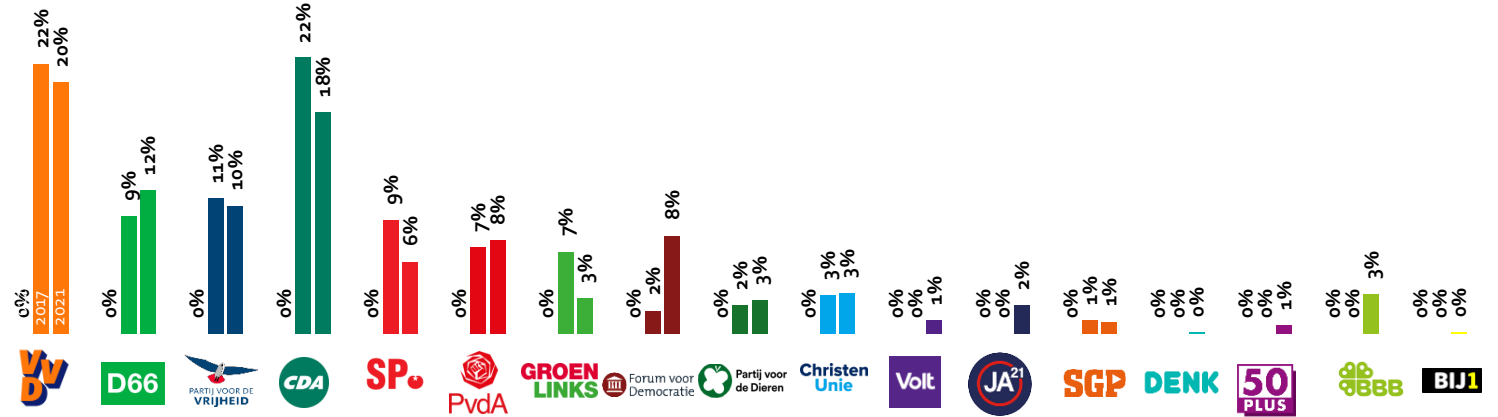

Uitslag Tweede Kamerverkiezingen De Fryske Marren

Aantal kiesgerechtigden in 2021

 40.845

De Fryske Marren

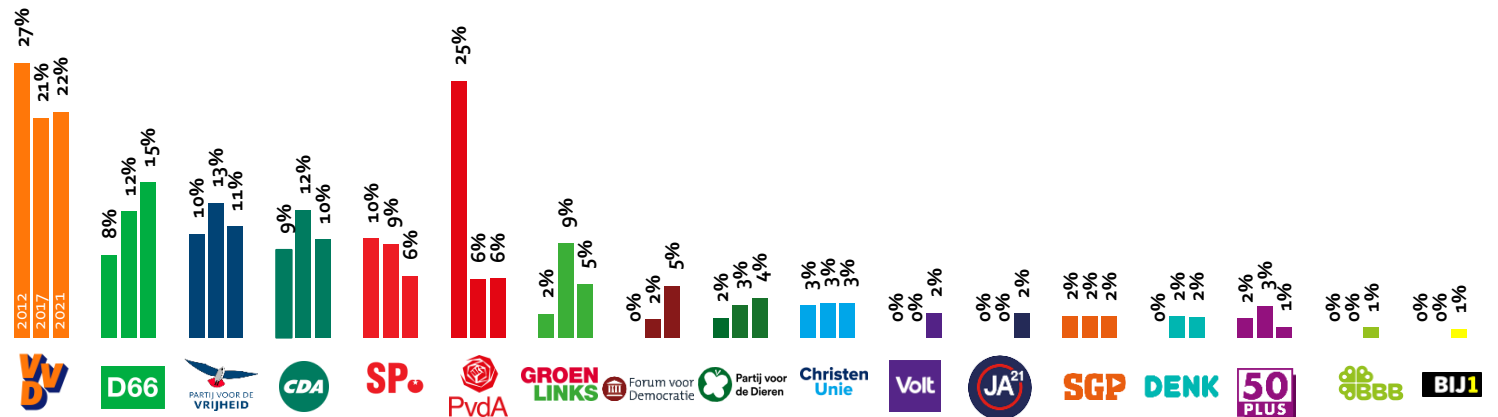

Opkomstpercentage in 2021

 83%

Nederlands gemiddelde: 81%

Landelijk

Uitslag Gemeenteraadverkiezingen De Fryske Marren

Aantal kiesgerechtigden in 2018

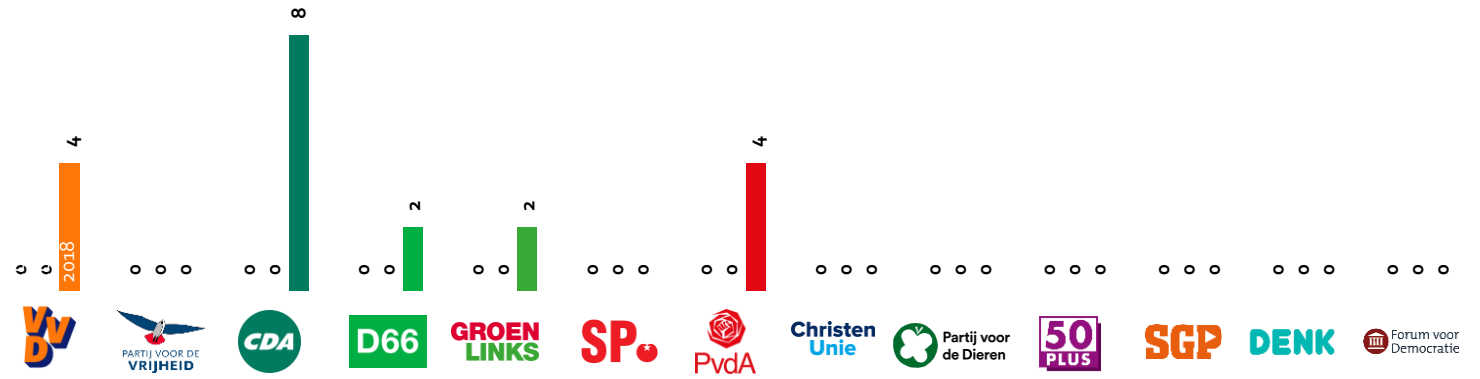

Opkomstpercentage in 2018

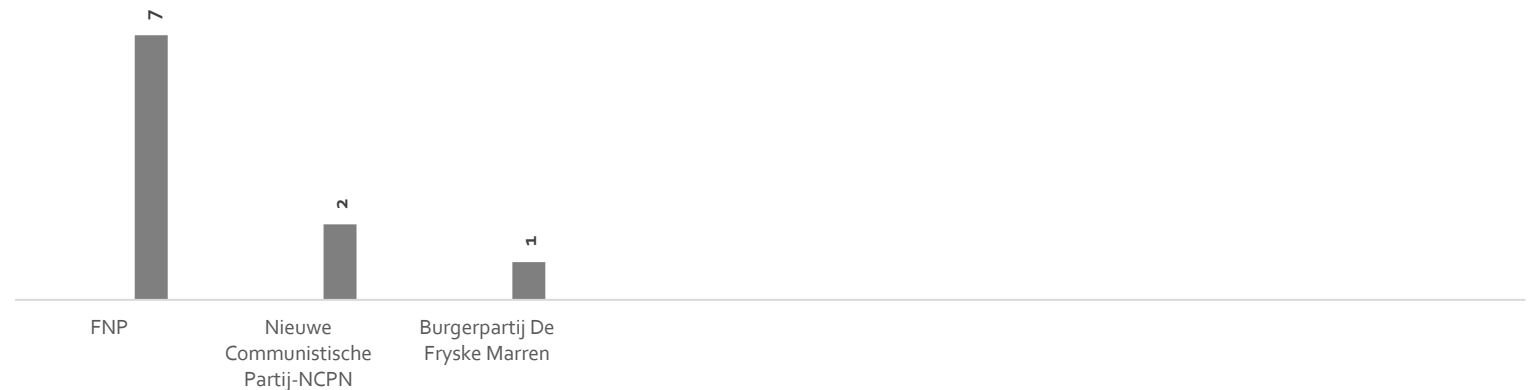

Nederlands gemiddelde: 55,0%

De Fryske Marren

Overige partijen met ten minste 1 zetel in gemeenteraad in 2018, aantallen zetels

Energie en duurzaamheid in De Fryske Marren

Totaal bekend energieverbruik¹ in GJ per inwoner (2018)

125

Nederlands gemiddelde 117 GJ/inwoner

Percentage hernieuwbare energie (2018)

14,8%

Nederlands gemiddelde 7,4%

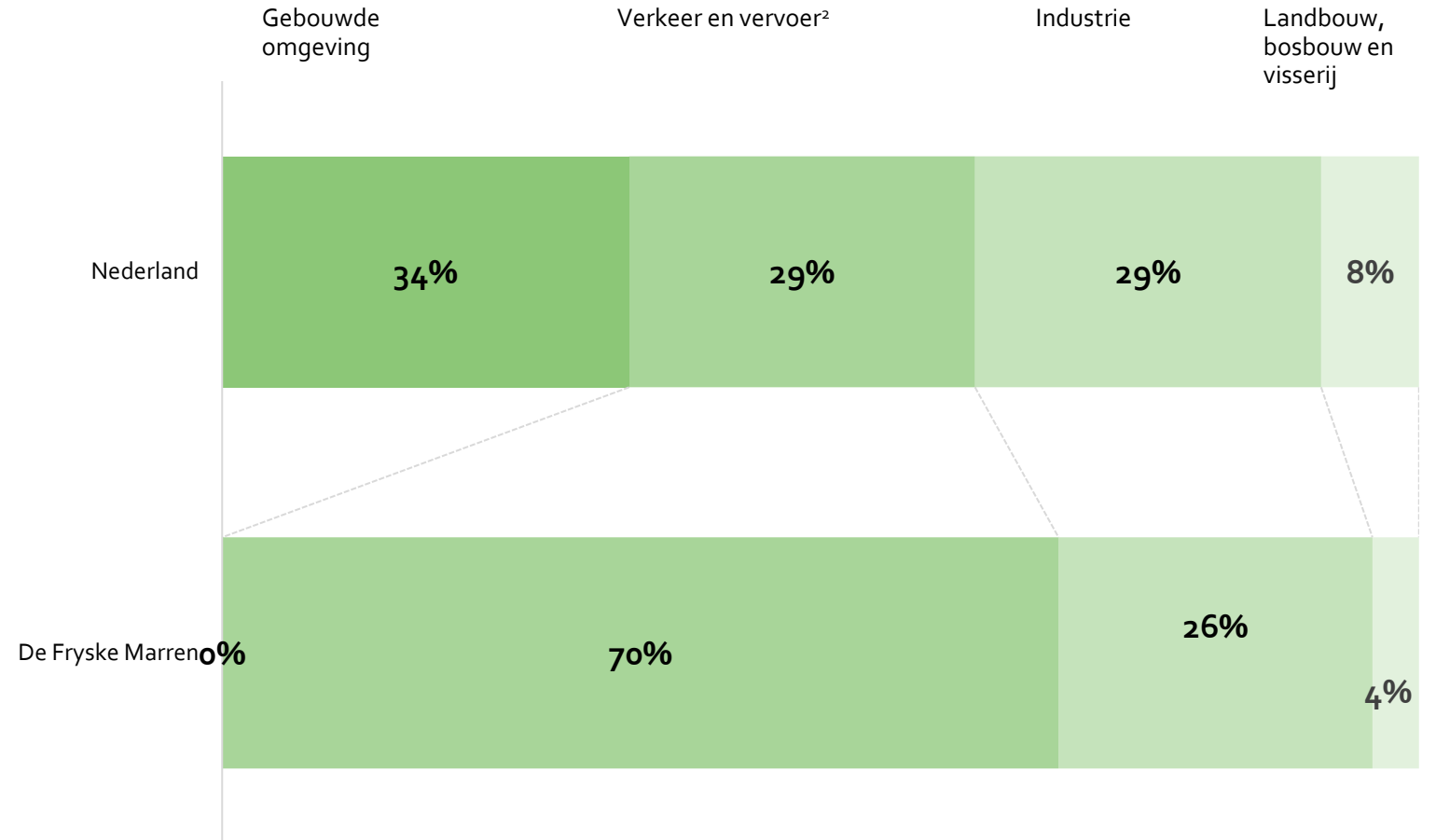

Percentage woningen met geregistreerde zonnepanelen (2019)

17,9%

Nederlands gemiddelde 12,5%

Energieverbruik naar type sector in 2019 als percentage van totaal

¹ Het betreft hier het energieverbruik van alle type sectoren, en dus niet het gemiddeld energieverbruik in huis. ² Het betreft hier ook verkeer op snelwegen en railverkeer
Bron: Rijkswaterstaat [klimaatmonitor](#); it's public analyse

Over Gemeente in Beeld

Achtergrond en doel

Gemeente in Beeld heeft als doel om snel en toegankelijk een overzicht te geven van een gemeente. De belangrijkste kerncijfers worden in acht thema's gevisualiseerd. Door veel aandacht te besteden aan de visualisatie en de geselecteerde cijfers is de lezer in staat om snel een compleet beeld te krijgen.

De publicaties worden jaarlijks geactualiseerd en zijn beschikbaar als pdf en als powerpoint. De gehele publicatie of individuele slides kunnen vrijelijk hergebruikt worden.

Over open gemeente decks

Gemeente in Beeld is onderdeel van de *open gemeente decks* van it's public. Ook de Gemeentefondsmonitor is onderdeel van deze serie, daarnaast zijn er nog verschillende andere publicaties onder ontwikkeling.

Over it's public

it's public is een strategisch adviesbureau gericht op de publieke sector. Wij helpen organisaties om bij complexe problemen helder te krijgen wat er écht gebeurt. Dit doen we door inhoud en cijfers aan elkaar te verbinden. We duiken samen met een organisatie de diepte in en zorgen dat we tot een helder antwoord en handelingsperspectief komen.

it's public

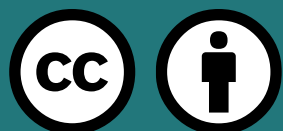
Plantage Middenlaan 62, 1018 DH, Amsterdam
www.itspublic.nl

Voor vragen over deze publicatie:

Kees van der Meeren (kees.vandermeeren@itspublic.nl)
Thijs Jacobs (Thijs.jacobs@itspublic.nl)

Open source beleid

Gebruik van dit document is vrij, open te delen voor en door iedereen, in lijn met de Creative Commons Attribution 4.0 International License. Een kopie van deze licentie is hier te vinden: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Gebruikt materiaal in deze publicatie

Foto voorkant: Gemeenteatlas.nl